

MADERA EN MADERAWIJN.

MILNE EDWARDS, de beroemde fransche zoöloog, die onlangs, naar aanleiding van het op last der regeering door den heer VAN KERKWIJK samengesteld werk over de groote publieke werken in Nederland, zulk een uitbundigen lof toezwaaide aan ons vaderland, heeft thans (zie *Bulletin hebdomadaire* N° 580 van de *Association scientifique de France*) in hetzelfde tijdschrift een verslag gegeven van de door de Portugeezen in het werk gestelde onderzoekingen in de binnenlanden van Afrika. De Parijsche geleerde deelt ook het een en ander mede over het eiland Madeira, waarvan wij het voornaamste onder de oogen onzer lezers wenschen te brengen.

In verschillende werken vindt men opgegeven dat Madeira geen wijn meer voortbracht sinds 1852, toen een parasitische schimmel (*Oidium*) de teelt van den wijnstok overal deed mislukken. Velen meenen dat alle madeira-wijn eigenlijk spaansche wijn en te Cette geproduceerd is. De wijnoogst, die in 1849 2,602,700 decaliters had opgeleverd, was wel is waar in 1852 gedaald tot 20,000, doch sinds dat jaar is de toestand gaandeweg beter geworden en in 1873 was de opbrengst 1,241,995 decaliters. Men schat de waarde van den wijn, die in het volgende jaar werd geëxporteerd, op meer dan één millioen guldens en in 1876 op meer dan het dubbele.

Toen de portugeesche zeelieden, onder geleide van D. JOAO ZARCO en TRAISTAS VAZ, voor de eerste maal op Madeira landden, was het eiland

bedekt met uitgestrekte bosschen. Deze deden zelfs aan het eiland zijn naam geven, want *madeira* beteekent in het portugeesch timmerhout. Weldra echter werden de boomen geveld en suikerriet in de aldus verkregen gronden geteeld, dat evenwel later voor den wijnstok het veld moest ruimen. Toen nochtans het *oidium* de druiventeelt dreigde te vernietigen, begon men opnieuw met de aanplanting van suikerriet en voegde daaraan toe de cultuur van maïs en tarwe. Tegenwoordig levert het eiland gemiddeld jaarlijks 274,000 kilogrammen suiker. Sinds eenige jaren is de welvaart van Madeira sterk toenemende. De scheepvaart levert hiervan het bewijs. In 1856 zeilden of stoomden honderd en zeven-en-tachtig schepen, metende 73,465 tonnen, naar Funchal, de voornaamste havenplaats van Madeira. In 1876 bedroeg het aantal schepen vijfhonderd-negen-en-tachtig, met een tonnemaat van 495,985 tonnen. De import was dus in twintig jaren meer dan verdriedubbeld.

PAUL HARTING.